

POSTANOWIENIE

18 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 18 grudnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa małoletnich A.O. i W.O. działających przez przedstawicieli
ustawowych R.O. i A.O.1
przeciwko Bankowi [...] w K. i [...] Niestandaryzowanemu Funduszowi
Inwestycyjnemu Zamkniętemu Wierzytelności w W. (poprzednio [...]
Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu
Zamkniętemu w W.)
o pozbawienie tytułów wykonawczych wykonalności,
na skutek skargi kasacyjnej małoletnich A.O. i W.O. działających przez
przedstawicieli ustawowych R.O. i A.O.1
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 16 maja 2024 r., I ACa 1235/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 16 maja 2024 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z 20 marca 2023 r. oddalającego ich powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanego przez Sąd Okręgowy w Kielcach 29 kwietnia 2016 r., sygn. akt I Nc 171/16 i postanowienia tegoż Sądu z 31 marca 2017 r., sygn. akt I Co 54/17 - w zakresie, w jakim tytuł wykonawczy uprawnia do prowadzenia egzekucji przeciwko powodom jako dłużnikom rzeczowym, z ograniczeniem ich odpowiedzialności do nieruchomości objętej księgą wieczystą nr [...] oraz o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy w Kielcach 30 maja 2016 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 271/16 i postanowienia tegoż Sądu z 21 marca 2017 r., sygn. akt I Co 44/17, w zakresie, w jakim tytuł wykonawczy uprawnia do prowadzenia egzekucji przeciw powodom jako dłużnikom rzeczowym z ograniczeniem odpowiedzialności do nieruchomości objętej księgą wieczystą nr [...].

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, skarżący wskazali na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w

interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.) i w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, niepubl.; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, niepubl.; z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, niepubl.; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16, niepubl.; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17, niepubl.; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17, niepubl.; z 5 października 2018 r., V CSK 168/18, niepubl.).

Skarżący nie wykazali tego rodzaju nieprawidłowości zaskarżonego orzeczenia. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumentowali, że przedmiotem ich powództwa opozycyjnego było tylko i wyłącznie zanegowanie materialnoprawnego skutku przejścia na powodów obowiązków objętych tytułami egzekucyjnymi, gdyż małoletni powodowie nabyli własność nieruchomości objętej księgą wieczystą nr [...] przed wystąpieniem stanu sprawy w toku (art. 788 w związku z art. 192 pkt 3 k.p.c.), tj. przed doręczeniem dłużnikom osobistym (rodzicom powodów) nakazów zapłaty i odpisów związanych z nimi pozwów, z których to nakazów zapłaty obowiązki przeniesiono następnie bezpodstawnie na małoletnich powodów. Negowali więc wystąpienie w obrocie prawnym jakiegokolwiek „zdarzenia”, którego skutkiem materialnoprawnym byłoby przejście na nich obowiązku objętego ww. tytułami egzekucyjnymi, Sądy zaś łączyły

przejście obowiązków objętych tytułami egzekucyjnymi z faktem dokonania w dniu 29 kwietnia 2016 r. darowizny nieruchomości, która jednak samodzielnie nie powoduje skutku materialnoprawnego przejścia obowiązków objętych tytułami egzekucyjnymi w postaci nakazów zapłaty wydanych w sprawach I Nc 171/16 i I Nc 271/16.

Jednakże zgodnie z nadal aktualnym stanowiskiem Sądu Najwyższego powództwo opozycyjne umożliwia dłużnikowi merytoryczną obronę przed egzekucją, a uchybienia formalne popełnione w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności należy zwalczać w drodze zażalenia na podstawie art. 795 § 1 k.p.c. Badanie, czy dokument formalnie stwierdza przejście wierzytelności na nabywcę, należy ponadto przede wszystkim do właściwości sądu orzekającego w postępowaniu o nadanie tytułowi wykonawczemu klauzuli wykonalności, podczas gdy w procesie opozycyjnym kontroli podlega materialna skuteczność dokonanej czynności (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 1985 r., III CZP 14/85, OSNCP 1985/12/192). Sąd Apelacyjny odwołał się do niekwestionowanego, a wynikającego z samej istoty hipoteki skutku nabycia własności nieruchomości obciążonej hipoteką w postaci przejścia odpowiedzialności rzeczowej na nabywcę nieruchomości, który odpowiada *in solidum* z dłużnikiem osobistym w zakresie wynikającym z ustanowionej hipoteki, i zauważył, że skarżący nie podważają materialnych skutków czynności darowizny i nie kwestionowali powinności wynikającej ze stosunku hipoteki, twierdzą zaś jedynie, że do chwili zbycia nieruchomości nie zaistniała przesłanka „sprawy w toku” pomiędzy pozwanym Bankiem [...] w K. a rodzicami powodów. W tych okolicznościach argumentacja skarżących nie przekonuje, że stanowisko Sądu Apelacyjnego, zgodnie z którym podstawą powództwa opozycyjnego mogą być jedynie zarzuty materialnoprawne, a nie uchybienia formalne w postępowaniu klauzulowym, jest oczywiście wadliwe i czyni skargę oczywiście uzasadnioną w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[a.ł]

Roman Trzaskowski

(K.L.)